

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันองค์การทั้งภาครัฐและเอกชน ได้ให้ความสำคัญกับการบริหาร “ ทรัพยากรมนุษย์ ” เพราะเป็นที่ยอมรับกัน โดยทั่วไปว่าในบรรดาทรัพยากรในองค์การนั้นทรัพยากรมนุษย์ดีกว่าเป็นทรัพยากรที่มีค่าสูงสุดเป็นทรัพยากรที่ต้องได้รับการพัฒนาและบริหารให้มีคุณค่า เหมาะสมกับองค์การเพราความคิดมีคุณค่าเน้นส่งผลต่อองค์การ (ญาพ. ญาศ. 2550 : 2)

องค์การเป็นหน่วยงานทางสังคมอย่างหนึ่ง เป็นที่รวมตัวกันของสมาชิกซึ่งมาร่วมกันทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กัน ให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้สมาชิกขององค์การนับเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดในแต่ละองค์การ เพราะทรัพยากรบุคคลในทุกระดับขององค์การ เปรียบเสมือนเครื่องจักรกลหรือกลไกสำคัญที่จะดำเนินกิจกรรมต่างๆ ขององค์การ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยเฉพาะในองค์การของรัฐ ข้าราชการลือเป็นกลไกสำคัญคือ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ได้นั้น นอกจากจะต้องคำนึงถึงความรู้ ความสามารถของข้าราชการเหล่านี้แล้วลิ่งที่ต้องคำนึงถึงประการสำคัญคือ ทำอย่างไรที่จะทำให้ ข้าราชการเหล่านี้ มีความรู้สึกว่าเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของตนเองสอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์การอันจะทำให้เกิดแรงบันดาลใจในการการทำงานที่จะทุ่มเททั้งกำลังกายและกำลังใจ กับการทำงานเกิดความภักดีและมีความผูกพันต่อองค์กรซึ่งแสดงออกทั้งในด้านพฤติกรรมและจิตใจ พร้อมที่จะเสียสละเวลาอุทิศกายใจของตนเพื่องานและหน่วยงานของตน โดยไม่มีไครบังคับ ซึ่งนับว่าเป็นการแสดงให้เห็นถึงความยึดมั่นที่จะอยู่กับองค์การเพื่อทำงานและพยายามทำทุกสิ่ง (พรชัย ลิขิตธรรม โราจน์. 2545 : 68)

บุคลากรนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวขององค์การ การปฏิบัติงานได้ จะประสบผลสำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การนั้น ขึ้นอยู่กับการทำงานของบุคลากรเป็นสำคัญ ดังนั้น ทรัพยากรบุคคลจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดของการบริหารงานถึงแม้ว่า วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ จะเพียงพร้อมเพียงใดก็ตาม ก็ไม่สามารถทำให้การบริหารงานบรรลุเป้าหมายได้ทั้งหมด ด้านบุคลากรเป็นผู้ขาดข้อจำกัดในการปฏิบัติงาน เมื่อบุคลากรหรือบุคลากรเหล่านี้ อยู่ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพให้นานที่สุด จนกระทั่งบุคลากรเหล่านี้เกียจอาชญาจากงานไปเมื่อบุคลากรมีความภักดีต่อองค์การแล้ว คนเหล่านี้ก็จะทุ่มเท

และพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์โดยตรงต่อองค์การอย่างมหาศาล (อุดิญา สุขปีติ. 2548 : 2)

การบริหารจัดการ จึงถือว่าบุคลากรในองค์การ เป็นทรัพยากรที่สำคัญและมีค่ามากที่สุดขององค์การ ผู้บริหารในทุกองค์การต้องการบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถให้อ่ายံปฎิบัติงานในองค์การของตนให้นานที่สุด เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อองค์การมากที่สุด คนจึงเป็นสิ่งที่มีประโยชน์เรียกว่า “ ทรัพยากรมนุษย์ ” (Human Resources) หากองค์การสามารถทำให้บุคลากรในองค์กรมีความผูกพันต่อองค์การได้นานเท่าไร ก็จะทำให้บุคลากรเหล่านั้น มีความประณานี้จะอยู่เป็นสมานชนização ขององค์การมากขึ้นเท่านั้น และพร้อมจะทุนเทความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานเพื่อองค์การอย่างเต็มที่ ด้วยความเต็มใจซึ่งจะส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าขององค์การ ซึ่งหมายความว่า องค์การอย่างเต็มที่ ตัวความเต็มใจซึ่งจะส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าขององค์การ ซึ่งหมายความว่า มนุษย์เป็นประโยชน์ต่อสังคม เช่นเดียวกับทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ จึงควรที่จะต้องรักษาไว้ให้มีคุณค่ากับองค์การและอยู่กับองค์การให้นานที่สุด เพราะความสามารถของคนก่อให้เกิดผลผลิตต่อองค์การ จะทำให่องค์การอยู่รอดปลอดภัยและเจริญรุ่งเรือง (ธิติวัฒน์ แจนศักดิ์. 2548 : 1-2)

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นว่าองค์การที่บุคลากรมีความผูกพันต่อองค์การในระดับสูง จะมีการแสดงออกของบุคลากร โดยการปฏิบัติงานให้แก่องค์การอย่างเต็มความสามารถ ทุ่มเทกำลังกาย กำลังใจ เพื่อให้องค์การประสบความสำเร็จ แต่ในทางตรงกันข้าม บุคลากรมีความผูกพันต่อองค์การต่ำ พฤติกรรมของบุคลากรที่แสดงออกจะเป็นไปในทางที่องค์การไม่พึงประสงค์ เช่น ทำงานไม่เต็มที่ ขาดประสิทธิภาพในการทำงาน หรือล้าบ ไปอยู่ที่อื่น ซึ่งจะทำให้เกิดความสูญเสียทั้งสองฝ่าย ดังนั้น การศึกษาความผูกพันของบุคลากร ต่อองค์การ จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจ เพราะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะส่งผลให้องค์การดำเนินได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ นอกจากนี้ยังเป็นปัจจัยหนึ่งที่เป็นตัวชี้วัดหรือคาดการณ์เกี่ยวกับอัตราและแนวโน้มในการลาออก หรือการโอน ย้ายของบุคลากร ในองค์การ เพื่ออุทิศตนให้กับการทำงานต่อองค์การที่ตนเลือก ศรัทธา (สำนักงานท่องถิ่นอีสานแก่ค่า. 2555)

โครงสร้างการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยบุคลากรที่เป็นข้าราชการประจำ ซึ่งมาจากการสอบคัดเลือก บรรจุ แต่งตั้ง และบุคลากรที่ได้มาจาก การเลือกตั้งจากประชาชนโดยตรง หรือ ฝ่ายการเมือง มีภาระการทำงาน 4 ปี (ราชกิจจานุเบกษา. 2552 : 10 -11) ฝ่ายการเมืองมีหน้าที่พิจารณาออกกฎหมายตรวจสอบความคุ้มครองของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งหากมีการยุบสภาก็จะคงไว้ ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านนโยบายการทำงาน เปลี่ยนแปลงบุคลากรที่เป็นแทนชุดเดิม ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านนโยบายการทำงาน เปลี่ยนแปลงบุคลากรที่เป็นชุดเดิม ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านนโยบายการทำงาน เปลี่ยนแปลงบุคลากรที่เป็นชุดใหม่เข้ามายังงานบริหารงาน ซึ่งอาจไม่ได้รับความไว้วางใจ เมื่อข้าราชการที่มาจากฝ่ายการเมืองชุดเดิม ซึ่งอาจไม่ได้รับความไว้วางใจ เมื่อข้าราชการที่มาจากฝ่ายการเมืองชุดใหม่เข้ามายังงานบริหารงาน ซึ่งส่งผลให้มีการโอนย้าย ปรับเปลี่ยนสายงานหรือหน่วยงาน

จึงอาจเป็นสาเหตุหนึ่งทำให้บุคลากรขาดช่วงกำลังใจในการปฏิบัติงาน ความผูกพันต่อองค์กรลดลง มีการปรับเปลี่ยนข้าราชการประจำซึ่งเป็นบุคลากรหลักของหน่วยงานป່ອຍครั้ง ตามความต้องการของ ข้าราชการฝ่ายการเมือง ย้อมส่งผลกระทบต่อการบริหารงานในองค์กร และพัฒนางานด้านต่าง ๆ ของ องค์กรอย่างแย่่อนอน ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแกอเกด้า จังหวัดมหาสารคาม ก็เป็นองค์การ หนึ่งที่มีเหตุการณ์ในกรณีนี้ขึ้นเช่นเดียวกัน (สำนักงานห้องเรียนอำเภอแกอเกด้า. 2555)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยพัันธ์ และปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพัน ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแกอเกด้า จังหวัดมหาสารคาม เพื่อนำผลการวิจัยเสนอต่อ ผู้บริหารเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายแก้ไขปัญหาและหาวิธีการเสริมสร้างความรู้สึกผูกพันต่อ องค์การ ให้เกิดแก่บุคลากร สามารถทำให้การบริหารงานของคณะผู้บริหาร ทั้งฝ่ายการเมือง และข้าราชการ ประจำในองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแกอเกด้า จังหวัดมหาสารคาม เป็นไปด้วยความเรียบเรียง มี ประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การที่ตั้งไว้ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความผูกพันของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแกอเกด้า จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อทดสอบปัจจัยพัันธ์ระหว่าง เพศ ระดับการศึกษา ประเภทบุคลากร และระยะเวลา การทำงาน ที่ส่งผลต่อความผูกพันของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแกอเกด้า จังหวัด มหาสารคาม
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลใน อำเภอแกอเกด้า จังหวัดมหาสารคาม
4. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเสริมสร้างความผูกพันของบุคลากรองค์การบริหาร ส่วนตำบลในอำเภอแกอเกด้า จังหวัดมหาสารคาม

สมมติฐานการวิจัย

1. ความผูกพันของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแกอเกด้า จังหวัดมหาสารคาม อよู่ ในระดับปานกลาง
2. เพศ ระดับการศึกษา ประเภทบุคลากร และระยะเวลาการทำงาน มีปัจจัยพัันธ์กันใน การส่งผลต่อความผูกพันของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแกอเกด้า จังหวัดมหาสารคาม
3. บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแกอเกด้า จังหวัดมหาสารคาม ที่มี เพศ ระดับ การศึกษา ประเภทบุคลากร และระยะเวลาการทำงานที่แตกต่าง มีความผูกพันต่อองค์กรแตกต่างกัน

4. ปัจจัยที่นำมายังเคราะห์สามารถพยากรณ์ความผูกพันของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแก่คำ จังหวัดมหาสารคาม

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหาและระยะเวลา

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแก่คำ จังหวัดมหาสารคาม

1.1 เนื้อหา

เป็นการศึกษาระดับต่อความผูกพันของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันของบุคลากรองค์การส่วนตำบลในอำเภอแก่คำ จังหวัดมหาสารคาม

1.2 ระยะเวลาในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้เวลาในการวิจัยเดือน มิถุนายน - กรกฎาคม พ.ศ. 2556

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแก่คำ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 123 คน (สำนักงานท้องถิ่นอำเภอแก่คำ. 2555)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแก่คำ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 95 คน ได้มาจากคำแนะนำจากสูตรของ ทาโร่ ยามานะ (Taro Yamane. 1973 : 727 ; อ้างถึงใน สมเกียรติ เกียรติเจริญ. 2552 : 56)

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่การวิจัย คือ องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแก่คำ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลแก่คำ องค์การบริหารส่วนตำบลลังแสง องค์การบริหารส่วนตำบลหนองคง และองค์การบริหารส่วนตำบลโนนกินบาล

4. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรในการวิจัย ดังนี้

4.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) คือ ปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากร ศูลต์ (Schultz. 1998 ; อ้างใน ชกตรัตน์ วงศ์นาถ. 2546 : 16) พอร์ตเตอร์ (Porter. 1974 : 604) และทฤษฎีสัง

ปัจจัยของไฮร์ชเบอร์ก (Herzberg. 1959 : 113-115 ; อ้างถึงใน บุญภาพ บุญศ. 2550 : 256-258) ได้แก่

4.1.1 ตัวแปรอิสระ คือ ตัวแปรทดสอบปฏิสัมพันธ์

- 1) เพศ แบ่งเป็น ชาย และหญิง
- 2) ระดับการศึกษา แบ่งเป็น ต่ำกว่าปริญญาตรี และปริญญาตรีขึ้นไป
- 3) ประเภทบุคลากร แบ่งเป็น บุคลากรผู้สอน และบุคลากรว่าง
- 4) ระยะเวลาการทำงาน แบ่งเป็น ไม่เกิน 10 ปี และ 10 ปี ขึ้นไป

4.1.2 ตัวแปรอิสระ คือ ตัวแปรพยากรณ์

- 1) ปัจจัยด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงาน
- 2) ปัจจัยด้านการยอมรับนับถือ
- 3) ปัจจัยด้านลักษณะของงานที่ทำ
- 4) ปัจจัยด้านความรับผิดชอบ
- 5) ปัจจัยด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การทำงาน
- 6) ปัจจัยด้านเงินเดือน
- 7) ปัจจัยด้านนโยบายและการบริการ
- 8) ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากร
- 9) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน
- 10) ปัจจัยด้านการปักธงบังคับบัญชา

4.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ความผูกพันของบุคลากรต่อองค์กรของบุษานัน (Buchanan II, B. 1974 : 533) พอร์ตเตอร์ (Porter. 1974 : 604) และ เสตีย์ร์อาร์เอิม (Steers, R.M. 1977 : 46) ได้แก่

4.2.1 ด้านการแสดงตน

4.2.2 ด้านความต้องการการมีส่วนร่วม

4.2.3 ด้านความก้าวต่อองค์กร

4.2.4 ด้านความเชื่อมั่น และยอมรับในเป้าหมาย และค่านิยมขององค์กร

4.2.5 ด้านความเต็มใจที่จะทุ่มเทความพยายามเพื่อประโยชน์ขององค์กร

4.2.6 ด้านความภูมิใจในการเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพศ หมายถึง ลักษณะทางกายภาพและสรีระวิทยาที่ได้มาตั้งแต่เกิด แบ่งออกเป็น 2 เพศ
ได้แก่ 1) ชาย และ 2) หญิง

ระดับการศึกษา หมายถึง คุณวุฒิทางการศึกษาที่ได้รับ แบ่งออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่
1) ต่ำกว่าปริญญาตรี และ 2) ปริญญาตรีขึ้นไป

ประเภทของบุคลากร หมายถึง ประเภทของผู้ปฏิบัติงานประจำในองค์การบริหารส่วน
ตำบล ที่ถูกแต่งตั้งตามกฎหมายท้องถิ่น โดยมีเงินเดือนประจำจากเงินงบประมาณขององค์การบริหาร
ส่วนตำบล แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) พนักงานส่วนตำบล และ 2) พนักงานช่าง

ระยะเวลาการทำงาน หมายถึง ระยะเวลาเริ่มต้นแต่เข้ามาทำงานในองค์การบริหารส่วน
ตำบลที่งานอยู่ปัจจุบัน ในที่นี้หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแก่คำ จังหวัดมหาสารคาม
แบ่งออกเป็น 2 ช่วง ได้แก่ 1) ต่ำกว่า 10 ปี และ 2) ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

ปฏิสัมพันธ์ (Interaction) หมายถึง ผลของตัวแปรตัวหนึ่งขึ้นอยู่กับตัวแปรอีกด้วยหรือ
หลายตัว

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันของบุคลากร หมายถึง ปัจจัยสาเหตุที่ส่งผลต่อความผูกพันของ
บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแก่คำ จังหวัดมหาสารคาม เพิ่มขึ้นหรือลดลง ซึ่งการวิจัยใน
ครั้งนี้ได้กำหนดไว้ 10 ปัจจัย ประกอบด้วย

1. ปัจจัยด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงาน หมายถึง การที่บุคลากรขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลในอำเภอแก่คำ จังหวัดมหาสารคาม สามารถทำหน้าที่หรืองานที่รับผิดชอบโดยใช้ความรู้
ความสามารถประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหา ให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และ
สามารถแก้ไขปัญหานา粗ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ได้

2. ปัจจัยด้านการยอมรับนับถือ หมายถึง การได้รับการยกย่องเชิดชูเชียร์ ได้รับความ
ไว้วางใจ การได้รับความเชื่อถือ และการได้รับการสนับสนุนในการปฏิบัติงานจากผู้บังคับบัญชาหรือ
เพื่อนร่วมงาน

3. ปัจจัยด้านลักษณะของงานที่ทำ หมายถึง ขอบข่ายของงานที่ทำตรงกับความต้องการ
ความสนใจ ความรู้ความสามารถความน่าสนใจของงาน ความเปลี่ยนใหม่ท้าทาย สร้างสรรค์ และ
โอกาสที่จะทำงานนั้นสำเร็จ

4. ปัจจัยด้านความรับผิดชอบ หมายถึง ความตั้งใจเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานและให้
ความร่วมมือในการปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จ โดยเรื่องของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลใน
อำเภอแก่คำ จังหวัดมหาสารคาม

5. ปัจจัยด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน หมายถึง การที่บุคลากรขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลในอำเภอแก่คำ จังหวัดมหาสารคาม ได้มีโอกาสเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น ได้รับการ
ส่งเสริม สนับสนุนในเรื่องของการศึกษาเพื่อพัฒนา ตลอดจนการประชุมทางวิชาการต่างๆ

6. ปัจจัยด้านเงินเดือน หมายถึง ค่าจ้างหรือค่าตอบแทน ที่เจ้าหน้าที่ได้รับจาก การปฏิบัติงานเป็นประจำทุกเดือนรวมทั้งผลประโยชน์เกือบล้านๆ เช่นค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าล่วงเวลา

7. ปัจจัยด้านนโยบายและการบริหาร หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหาร กำหนดให้ อย่างครอบคลุมชัดเจนในการควบคุมดูแล และติดตามสั่งการเพื่อให้ผู้ปฏิบัติดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน นำมาใช้ในการดำเนินงานขององค์การ ให้บรรลุตามเป้าหมาย ซึ่งได้แก่ การวางแผน การประสานงาน การสื่อสาร และการประเมินผลงาน

8. ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในองค์กร หมายถึง ความผูกพันใน การปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแก่งค่า จังหวัดมหาสารคาม กับเพื่อน รวมงานในองค์การมีความเข้าใจกันและกันเป็นอย่างดี มีความสามัคคี และบรรยายกาศในการทำงาน เป็นไปอย่างฉันท์มิตร

9. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน หมายถึง องค์ประกอบภายนอกที่ช่วยให้ เกิดความสะดวกสบาย ใน การปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแก่งค่า จังหวัดมหาสารคาม บรรยายกาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน รวมทั้งอุปกรณ์ที่ ช่วยในการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างราบรื่น ได้แก่ บริเวณสถานที่ทำงาน อาคารถ่ายเท ได้สะดวก และ มีแสงสว่างเพียงพอ ในอาคารสำนักงาน ได้จัดตั้งแห่งของ โต๊ะทำงานอย่างเหมาะสม สะอาด ติด เครื่องปรับอากาศ อาคารถ่ายเทได้ดี มีแสงสว่างเพียงพอ ไม่มีเสียงรบกวน มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวก สะดวกครบถ้วน

10. ปัจจัยด้านการปักครองนั้นกับบัญชา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารมีความรู้ ความสามารถในการบังคับบัญชา มีความยุติธรรม และมีภาวะความเป็นผู้นำที่ดี ใช้ความรู้ ความสามารถในการทำงานร่วมกับบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแก่งค่า จังหวัด มหาสารคาม เพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจที่จะทำให้การปฏิบัติงานบังเกิดผลตามวัตถุประสงค์ อย่างมีประสิทธิภาพ

ความผูกพันต่อองค์กร หมายถึง ความรัก ความภักดีกับองค์กร มีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง ขององค์กร ความห่วงใยอย่างจริงจังในความเป็นไปและความอยู่รอดขององค์กรซึ่งบุคคลจะ แสดงออก โดยการทำงานอย่างเต็มความรู้ความสามารถ ขยันหมั่นเพียร ทุ่มเทความสามารถอย่างเต็มที่ ในการปฏิบัติงานเพื่อให้องค์การบรรลุเป้าหมาย และไม่คิดจะ ยกย้ายหรือเปลี่ยนงานแม่องค์กรจะอยู่ ในสภาพปกติหรือภาวะวิกฤตหรือเมืองวัวจะ ได้รับข้อเสนอที่ดีกว่า ซึ่งความผูกพันต่อองค์กรในการวิจัย ครั้งนี้ หมายถึง ความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแก่งค่า จังหวัด มหาสารคาม ประกอบด้วย

1. **ด้านการแสดงตน หมายถึง ความรู้สึกว่าเป้าหมายและอุดมการณ์ขององค์กรและของตนเองเป็นแนวทางเดียวกันความภูมิใจในองค์กรตนเอง ความรู้สึกไม่พอใจเมื่อมีผู้วิจารณ์องค์กรของตนในทางไม่ดี การเปลี่ยนแปลงสภาพการทำงานก็จะไม่เป็นสาเหตุให้ลาออกจากได้**

2. **ด้านความต้องการมีส่วนร่วม หมายถึง การทุ่มเทความสามารถอย่างเต็มที่ในการปฏิบัติงานเพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ความเดินไปที่จะปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายถึงแม้ว่าจะเป็นงานที่นักหนែือความรับผิดชอบการทำงานอย่างดีที่สุดเพื่อประโยชน์และสร้างชื่อเสียงให้กับองค์กร ความยินดีที่จะใช้เวลาส่วนตัวทำงานให้องค์กรแม้ว่าจะไม่ได้รับผลตอบแทน**

3. **ด้านความภักดีต่องค์กร หมายถึง การตัดสินใจถูกต้องแล้วที่เลือกทำงานในองค์กร ความยินดีเปลี่ยนแปลงหน้าที่รับผิดชอบเพื่อความเหมาะสมขององค์กรความยึดมั่นในองค์กรความตั้งใจจะอยู่กับองค์กร ความไม่เปลี่ยนไปทำงานที่อื่นแม้ว่าจะได้รับข้อเสนอที่ดีกว่าความห่วงใยอย่างจริงจังในความเป็นไปและความอยู่รอดขององค์กร**

4. **ด้านความเชื่อมั่น และยอมรับในเป้าหมาย และค่านิยมขององค์กร หมายถึง ความรู้สึกว่าการบริหารงานและเป้าหมายขององค์กรเหมาะสมสมดีแล้ว การยอมรับวัฒนธรรมขององค์กร การเชิญชวนเพื่อนหรือบุคคลภายนอกที่รู้จักให้มาร่วมกันที่องค์กร การพูดถึงองค์กรในด้านบวกให้ผู้อื่นฟังเสมอ ความเห็นด้วยกับนโยบายขององค์กรในการแก้ปัญหาบุคลากรและสามารถปฏิบัติงานได้ดีเหมือนกันแม้ว่าจะอยู่ในองค์กรอื่น**

5. **ความเต็มใจที่จะทุ่มเทความพยายามเพื่อประโยชน์ขององค์กร หมายถึง ความเต็มใจที่จะงานล่วงเวลาให้กับองค์กร แม้ว่าจะไม่ได้รับค่าตอบแทน ความทุ่มเทให้กับงานนั้นเพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จความพร้อมเสมอที่จะอุทิศแรงกายแรงใจในการปฏิบัติงานเพื่อความก้าวหน้าขององค์กรความยินดีที่จะทำงานทุกอย่างที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา ความพยายามโน้มน้าวเพื่อน ๆ ทำงานให้เต็มที่เพื่อความก้าวหน้าขององค์กรเสมอ การทำงานกลับไปทำต่อที่บ้าน เพื่อสะสมงานให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี**

6. **ด้านความภูมิใจในการเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร หมายถึง ความภูมิใจที่จะบอกกับผู้อื่นว่าเป็นบุคลากรขององค์กร ความไม่ลังเลใจที่จะทำงานที่ในฐานะเป็นตัวแทนขององค์กรเพื่อเข้าร่วมในกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ การไม่เคยคิดจะลาออกไปทำงานที่อื่นความรู้สึกว่าองค์กรแห่งนี้ถือว่าเป็นองค์กรที่ดีที่สุดแห่งหนึ่งที่น่าทำงานด้วย ความสามารถปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมองค์กรแห่งนี้ได้เป็นอย่างดีความรู้สึกต่อด้านเมื่อมีผู้อื่นพูดถึงองค์กรของท่านในทางเดื่องเสียงและการตัดสินใจเข้าทำงานกับองค์กรแห่งนี้ ถือเป็นความโชคดีในการตัดสินใจครั้งหนึ่งของชีวิต**

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาพัฒนาบ้าน และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ในกรณีที่จัดตั้งนี้ หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 4 แห่ง ในอำเภอแก่คำ จังหวัดมหาสารคาม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานที่ปฏิบัติงานประจำในองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ถูกแต่งตั้งตามกฎหมายของท้องถิ่น โดยมีเงินเดือนประจำจากเงินงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ในที่นี้หมายถึง พนักงานส่วนตำบล และพนักงานชั่วคราว ในองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแก่คำ จังหวัดมหาสารคาม

1.1 พนักงานส่วนตำบล หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานที่ปฏิบัติงานประจำในองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ถูกแต่งตั้งตามกฎหมายของท้องถิ่น โดยมีเงินเดือนประจำจากเงินงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในที่นี้ หมายถึง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าสำนักปลัด เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน บุคลากร นักวิชาการศึกษา นักวิชาการเกษตร เจ้าหน้าที่/เจ้าพนักงานธุรการ เจ้าหน้าที่/เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูล เจ้าหน้าที่/เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย หัวหน้าส่วนการคลัง นักวิชาการเงินและบัญชี เจ้าหน้าที่/เจ้าพนักงานการเงินและบัญชี นักวิชาการจัดเก็บรายได้ เจ้าหน้าที่/เจ้าพนักงานจัดเก็บรายได้ นักวิชาการพัสดุ เจ้าหน้าที่/เจ้าพนักงานพัสดุ หัวหน้าส่วนโยธา ช่าง/นายช่างโยธา ช่าง/นายช่างสำรวจ

1.2 พนักงานชั่วคราว หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานที่ปฏิบัติงานประจำในองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ถูกแต่งตั้งตามกฎหมายของท้องถิ่น โดยมีเงินเดือนประจำจากเงินงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ในที่นี้หมายถึง ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ผู้ช่วยบุคลากร ผู้ช่วยนักวิชาการศึกษา ผู้ช่วยนักวิชาการเกษตร ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่/เจ้าพนักงานธุรการ ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่/เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูล ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่/เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ผู้ช่วยผู้ดูแลเด็กอนุบาลและปฐมวัย ผู้ช่วยนักวิชาการเงินและบัญชี ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่/เจ้าพนักงานการเงินและบัญชี ผู้ช่วยนักวิชาการจัดเก็บรายได้ ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่/เจ้าพนักงานจัดเก็บรายได้ ผู้ช่วยนักวิชาการพัสดุ ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่/เจ้าพนักงานพัสดุ ผู้ช่วยช่าง/นายช่างโยธา ผู้ช่วยช่าง/นายช่างสำรวจ ผู้ช่วยช่างไฟฟ้า ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่การประปา นักการการ โรง พนักงานขับรถยนต์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ข้อเสนอที่ได้จากการวิจัยสามารถใช้เป็นข้อมูลนำเสนอต่อฝ่ายบริหารเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประกอบการวางแผนการพัฒนากระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแก่คำ จังหวัดมหาสารคาม และแนวทางในการศึกษาค้นคว้าในเชิงวิชาการต่อไป